

lo usat amb article: «aquell *salán* que està allí» parlant d'un «espaldero» Cercuran (1965); «lo *salán*» (porta poca aigua, Queixigar); «lo *Salán* de las Obagas» «és un salt bastant alt» Llitéra; en el Barranc del Coll de Vent hi ha el *sallant* de l'Abadia i, aigües avall, el *sallant* de las Verduras, gran cascada aquest: a Iscles de Cornudella; altres *Salán* de --- a Roda i a Esdolomada. Sovint és el d'uns molins: la *Sallant dels Molinassos* a Berganui. Algun cop hi ha *se-* en lloc de *sa-*: lo *Selán* és una gran escletxa de roca, per on de vegades salta aigua, en el Barranc del *Sellant*, de Calbera A Beranui (Isàvena) la partida Els *Capsellan(t)s* és prop del riu i també del molí, i deu venir d'una combinació de genitiu ja llatina, CAPUT SALIENTIS 'cap del saltant'.

Continua encara dintre el domini aragonès: *El Sallan de Baticambras* al Mont de Perarrua; uns quants a Campo: el primer *Salán*, el segon ---, en el riu; altres encara a Troncedo i al Pueyo de Araguás; mentre que a Capella han donat a *salán*, plural *salánes*, el valor de 'balma' (la de l'ermita de San Agustín, avui deruida), 1965

He fet la conjectura que el nom de *Puig-sallança* (< **sallença*), el culminant de la serra de Finestres (Garrotxa), vingui d'un plural neutre llatí PODIA SALIENTIA, per més que aquí ja no es tracta de salts d'aigua, sinó de puntes de penya que sobresurten: hi hauria *-ant* per *-ent*, com a Ribagorça

Sembla que degué haver-hi un derivat *sall* postverbal de *sallir* 'saltar (aigua)'. És conegut, i en lloc típic, el *Molí del Sall* a la vall d'Assua, aigües amunt de Rialb i dessota Altron «Loco vocato *Sal* --- *Sayl* --- *Sol* --- *Soyl*» cita l'*InvLC* en un doc de 1242 relatiu a Cotlliure «un exaugador d'amont, qui és al rech dels molis de San Esteve [Sant E. del Monestir, a la Tet] --- hi aça 4 hòmens --- per moure lo *sail* e l rasum qui és de intre lo rec --- que puscha tirar lo *sayl* e l resum ---» a 1308 (*RLR* VIII, 55; i *InvLC*).

**Ressallar* ross, 'sortir lleument a fora': al mig de l'Estany de Salses hi ha «les Illes del Vi», que els salens em defineixen «és un dòs que *ressall*», car a penes emergeixen de l'aigua (1960)

Sobresallents mot cat antic definit per Buchon, en la seva edició, «sursallants» (mot que no figura en els diccs francesos i que ell mateix aclareix): «matelots chargés de monter aux cordages»; ni aquest concepte ni el de la nota de Casac a Muntaner (que accepta en altres mots *AlcM*) «personal combatent no necessari per al maneig del vaixell» no resulten segurs dels contextos, però sembla que hi pot haver una mica de les dues coses, d'acord amb l'evident etimologia SUPER-SALIENTES (o SUPRA-) podien ser homes expedits, capaços d'enflar-se audaçment pels arbres de la nau quan calgués i d'acompanyar els cavallers i balles ters en els abordatges

Llegim en la *Crònica*. «los almiralls ---, ab lurs marínés e ab lurs ballesters e ab lurs *sobressallents*, reculliren-se ---»; «no y romàs de aquella part de la galera, *sobre-sallent*, ne ballestoner ne galiot, levat cinc o sis, que tots ne anaren en la mar»; «en cascuna galea avia

double armament, de *sobre-salens* e de bones armes», Desclot (§§ 157, 166e, 110; eds. *NCL* v, 65.11, 117. 13, Buchon i, en part, Coroleu); «Guillem Cornut armà les dites 25 galees --- les mills armades que anc --- eixissen de Proença; e més-hi de son llinatge més de 60 bons hòmens, e puis molt honrat hom de Marsella, qui per honor d'En G. C. hi anaren, per *sobressellents*», Muntaner (§ 81, Casac. II, 44.4, fets de 1282); en l'ed. Bofarull hi ha encara: «partits-vos-ho e dats-ne ço que us parrà als bons hòmens *sobresallents* qui ab vosaltres sien estats» (Munt., § 264, pasatge que no figura en el manuscrit seguit per Casac., en VII, 48 20, on ha explicat que Muntaner venint de Gerba fa treure de la galera dues bales amb tapits de Trípol i molts altres paraments per oferir-los a l'Infant i la seva esposa), cf. encara en un document de 1356 (*CoDoACA* VI, 320) «*sobresallents* --- *sobresellents* ---»; cf. oc. *sobressalbir* «surpasser» (un cas en R de Vaqueiras, Rayn. v, 142b).

En francès o occità es produí damunt *sallir* un trasllat heteròclit a la primera conjugació, fr. *sailler*, prov. *saià*, que quedà en el parlar dels mariners i dels malfactors: aquests en francès l'usen en el sentit de «s'avancer énergiement, courir» (Ernauld, *Métaphores occidentales* --- du fr. parlé en Basse Bret. --- et argots fr, 1925, 262; Spitzer, *Litbl* XLVIII, 131); en ll. d'oc *saià* «haler» a Marsella i parlar mariner de la costa provençal: «tiran lou bòu: oh *saiò!*, oh *isso!*», *Calendau* (III, 75.4) En català probablement ens prové de França, on *salbir* ha tingut més vida popular, car també entre nosaltres és només un terme d'argot i del parlar mariner o esportiu, i altrament a Mallorca i Maresme sonaria amb *-i-*: recordo que entre els nostres ciclistes i esportistes feia furor *sallar* intr. (pron. *sajá* àdhuc a StPolM) en el sentit de 'correr a gran velocitat' («mira com *sallat!*», «m'hi posaràs un manillar nou i *sallarem*», 1920 ---).

D'altra banda, en el llenguatge dels pescadors (p. ex. a StPolM., 1929) s'usa *sajá* tr. per fer córrer un estri nàutic per damunt d'un altre: *sallar el car* cap a proa un cop desenganxat de l'antena, *sallar un quarter* quan està destapat, fer-lo córrer, fins que tapi el forat que li correspon; Amades-Roig (confirmat per *AlcM* per a Mall.) diuen que s'aplica també a objectes nàutics feixucs 'empenyent-los o estirant-los a força de braços, o valent-se d'aparells o màquines' (Costa de Llevant i Ponent, *BDC* XII, 64); a Tort. l'usen en el sentit d'«estirar enfora' (o 'despenjar'): «*sallant* los penjats gaiatos i garrots, se preparen per a la gran empresa», Moreira (*Folk*, 272); en fi és del murriesc dels malfactors barcelonins per a 'sortir de presó' (amb cita de Vallmitjana: Givanel, *BDC* VII, 58, 59).

Assalir, del ll. vg. ASSALIRE (refecció del clàssic ASSÏLIRE, derivat de SÀLIRE amb la normal degradació) «atacar», que restà com a mot it. *assalire*, oc. *assalbir*, fr. *assallir*, s'usà també en català preliterari: com es dedueix, entre altres, del fet que *Assalit* (sens dubte amb sentit propi 'audaç' < 'atacador') fou nom del «veguer de Catalunya» en temps de R Berenguer el Gran («Assallitus, vicarius Cathaloniae», que justa-